

ишеи, ик'а, дас, крисяну. Арабитѣ праватъ разлика между *буриан* (дунавски българи) и *булгар* (волжски българи).

Сегашнитѣ българи сж запазили своето национално име въ единъ голѣмъ брой отъ диалектични форми: *българин*, *българин*, *б'ългарин*, *б'агарин*, *б'аргарин*, *българин*, *българин*, *българин*, *булгарин*, *булгарин*, *бугарин*, *бугарин*. Въ известни области и известни врѣмена народното име е било замѣстено отъ по-общитѣ термини *русилянинъ*, *рая*, *кауринъ*. Имената: *поснак*, *лѣвак*, *баламур* (= българинъ) сѣществуватъ само въ нѣкои тайни езици.

II. Името означава по нѣкога не само народъ, но и *страната* и *главния градъ* на българитѣ. Така у арабитѣ, татаритѣ и други източни народи; така и въ български, руски, сръбо-хърватски, чешки, наметници: *въ българскъ*, *у бугаре*, *въ българскъ*, *Bulhary*. Инакъ страната се нарича у гръцкитѣ и западнитѣ писатели отъ самото начало *Βουλγαρία*, *Bulgaria* (*Vulgaria*, *Bolgaria*, *Borgaria*), отъ тамъ много рано итал., исп.-порт. и пр., фр.: *Bougrie*, *Bogrie*, *Buguerie*, *Bourgerie*, *Bulgarie* и пр. По нѣкога се различава *Bulgaria* (дунавска българия) отъ *Burgaria*, *Borgar* (волжска); така въ Каталанската карта. Обикновено дунавска България = *Minor Bulgaria*, волжска — *Major* или *Magna Bulgaria* (*Rubricus*). Pl. Carpinі нарича посѣдваната *Bileri*, id. Vincent. Bellovacensis. Terra Bular у анонимния потаръ на Белла. Гръцки писатели поменуватъ *Πρωτοβουλγαρία*, *Μέση*, *Βουλγαρία*, *Πρότη Παλαιά Βουλγαρία* или *Μεγάλη Βουλγαρία*. Известно време името се разпространява и върху други страни. *Bulgaria* = Албания у Малатерра. *Βουλγαρία* въ грамотитѣ на Василия II = Западна България. Θεσσαλία или *Βουλγαρία*.

По-старитѣ черковнославянски наметници не познаватъ гръколатинската форма *Българина*, която се явява въ стб. доста късно и рѣдко напр. въ службата на св. Климента, издадена отъ Баласчева. Въ руски наметници отъ XVI. вѣкъ насама. Въ западнотславянски по-рано. Сжко и слов. *Bolgarija*. Въ хърватски отъ XV. вѣкъ *Bulgarija* и *Bugarija*. Въ народната сръбохърватска поезия — Бугарија, рѣдко. Въ нашитѣ дамаскини: България. Диалектичнитѣ форми: Българина, Българина, Бугарина, Бугарина, Бугарина, Бугарина сж по-нови. Обикновено: стб. земля българска, стер. земля българска, хърв. отъ XVI. в. насама *Bugarska* или *Bulgarska zemlja*, *Bugarski orszag*, Бугарска, така и въ нар. поезия, чешк. *Bulharsko*, *Bulharská země*. Така и въ народнитѣ нарѣчия: Българско, Българско, Българцку, Бугарско. Аналогично на стб. ф. земля българска лат. *Bulgatum terra*.

III. Началниятъ звукъ е навредъ *б* (българин, болгарин, бугарин и пр., *Bulgarus*, *bulgaro*, *boulgre* и пр., булгар и пр.) съ изключение на формитѣ заети отъ гръци, гдѣто *в* се явява по необходимостъ. *Lat.* *vulgari*, *vulgarorum*, *vulgarios*, *Vulgaria*; *аром.* *vulgar*; *древнесканд.* *Vulgaria* покрай *Bolgeraland* и пр.

Въ нѣкои латински форми може да се допустне въпрочемъ механична асимилация, сближение съ *vulgaris* (ср. татаринъ, станало въ срѣдния